

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 23-10-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPMRAL
Sagsnr.: 1807650
Dok. nr.: 700070

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 12. juli 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 1201 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed endeligt besvares.

Spørgsmål nr. 1201:

”Vil ministeren, i et scenarie hvor prisen på en pakke cigaretter stiger med 50 pct., redegøre for, hvor stor en del af rygerne der hhv. helt vil holde op med at ryge, der vil reducere deres forbrug, og hvor mange der vil fastholde deres forbrug uændret? Vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for, hvordan den forudsatte prisstigning på cigaretter antages at ville påvirke forbruget hos forskellige aldersgrupper, forskellige uddannelsesgrupper og personer hhv. på og uden for arbejdsmarkedet? Vil ministeren herudover redegøre for, hvilke forudsætninger for en reduktion i tobaksforbruget, Sundheds- og Ældreministeriet lægger til grund herfor?”

Svar:

Mit ministerium har til brug for min besvarelse indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som jeg kan henholde mig til:

”Sundhedsstyrelsen har indhentet bidrag fra Statens Institut for Folkesundhed. Sundhedsstyrelsen besvarer sidste del af spørgsmålet, som vedrører forudsætningerne for de efterfølgende beregninger, først.

Vil ministeren herudover redegøre for, hvilke forudsætninger for en reduktion i tobaksforbruget, Sundheds- og Ældreministeriet lægger til grund herfor?

For at kunne foretage beregningerne har Statens Institut for Folkesundhed gjort en række antagelser og taget en række forbehold. Det drejer sig om følgende:

Pris

Det antages, at gennemsnitsprisen på en pakke cigaretter, på tværs af cigaretmærke, i dag er 40 kr. En prisstigning på 50 pct. vil således betyde, at en pakke cigaretter i gennemsnit vil koste 60 kr.

Priselasticitet for den generelle befolkning

I beregningerne anvendes et estimat for priselasticitet på -0,4 for den generelle befolkning. Estimaten er baseret på flere internationale studier, og ligger i tråd med estimaten fra et dansk studie, hvor priselasticiteten blev vurderet til at ligge mellem -0,26 og -0,56. Estimaten for priselasticiteten tager ikke højde for følgende:

- Forskelligheder i rygegruppens demografiske og socioøkonomiske sammensætning på tværs af de studier, som estimaten bygger på.
- Forskellige udgangspunkter for prisen på tobak på tværs af studier. Det må forventes, at priselasticiteten er lavere ved en stigning fra 100 kr. til 150 kr.

sammenlignet med eksempelvis en stigning fra 40 kr. til 60 kr. De bagvedliggende studiers prisudgangspunkt (herunder anvendte prisstigninger) kan således variere fra det danske udgangspunkt med deraf følgende variation i priselasticiteten.

- Der er ikke systematisk taget højde for betydningen af grænsehandel, illegal handel eller substitution (skift i forbrug til et billigere cigaretmærke eller til et andet tobaksprodukt, fx rulletobak) på tværs af studierne. Hvis en del af den indenlandske efterspørgsel erstattes af grænsehandel, illegal handel eller substitution ved indførsel af en prisstigning på cigaretter, kan dette føre til en overestimering af prisfølsomheden
- Forskellige studiedesigns og data anvendt. Størrelsesordenen af priselasticiteten vil afhænge af om de pågældende studier udgøres af makroundersøgelser indeholdende data på aggregeret niveau eller observationelle individbaserede undersøgelser, hvor individers rygeadfærd er observeret og målt over tid.
- Eventuelle øvrige tiltag på tobaksområdet indført i perioden, som ligeledes kan have betydning for tobaksforbruget. Her kan det således være vanskeligt at adskille effekterne af de gennemførte tiltag.

Rygergrupper

Både lejlighedsvis og daglige rygere indgår i estimaterne.

Tobaksvarer

Det har ikke været muligt at skelne mellem forbrug af forskellige tobaksprodukter i opgørelsen (cigaretter, cerutter, cigarer og/eller pibe). Fra andre danske opgørelser er det imidlertid fundet, at langt størstedelen af danske rygere anvender cigaretter, hvorfor det anses som rimeligt at lave beregningen uden yderligere skelnen på tobaksprodukt.

Substitution

Der tages ikke højde for substitution med andre tobaksvarer end cigaretter i beregningerne.

Priselasticitet for unge

Forskning har vist, at betydningen af en prisstigning på tobaksforbrug varierer afhængig af aldersgruppe. Således finder studier, at unge er mere prisfølsomme end den øvrige del af befolkningen. Reduktioner i tobaksbrug med en given prisstigning er i denne gruppe fundet til at være to til tre gange større end blandt voksne. Et amerikansk studie har foreslået en priselasticitet blandt unge på -1,5, og dette estimat anvendes til at estimere, hvordan prisstigningen vil påvirke forskellige aldersgrupper.

Priselasticitet for forskellige uddannelsesgrupper og personer hhv. på og uden for arbejdsmarkedet

Det har ikke været muligt at finde specifikke estimater for priselasticitet for forskellige uddannelsesgrupper og/eller estimater for personer hhv. på og uden for arbejdsmarkedet.

Udvikling i priselasticitet

I beregningerne antages en lineær priselasticitet, dvs. at den marginale ændring i forbruget antages at være den samme uanset ved hvilket prisniveau, effekten af en prisændring undersøges.

Summarisk og segmentspecifik priselasticitet

Endeligt skelnes der mellem summarisk priselasticitet og segmentspecifik priselasticitet. Den summariske priselasticitet er et udtryk for et gennemsnit i den generelle befolkning som helhed, mens den segmentspecifikke priselasticitet refererer til bestemte befolkningsgrupper, herunder forskellige aldersgrupper eller socioøkonomiske grupper.

Hvor stor en andel af rygere vil holde op med at ryge, reducere deres forbrug eller fastholde deres forbrug uændret hvis prisen på en pakke cigaretter stiger med 50 pct.?

Ved en priselasticitet på -0,4 estimeres en prisstigning på tobak på 50 pct. at medføre et fald i det samlede/totalt forbrug af cigaretter på 20 pct.

Forskning på området indikerer, at omkring halvdelen af faldet i tobaksforbruget, der kan associeres med en prisstigning på cigaretter, kan tilskrives et fald i rygeprævalensen, mens den resterende halvdel kan tilskrives, at dem der ryger, forbruger en mindre mængde.

Vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for, hvordan den forudsatte prisstigning på cigaretter antages at ville påvirke forbruget hos forskellige aldersgrupper, forskellige uddannelsesgrupper og personer hhv. på og uden for arbejdsmarkedet?

Som beskrevet indledningsvist har forskning vist, at unge er mere prisfølsomme end den øvrige del af befolkningen. Det betyder, at en given prisstigning på cigaretter forventes at føre til en større reduktion i forbruget for denne gruppe end for den generelle befolkning. Ved en priselasticitet på -1,5 estimeres en prisstigning på 50 pct. på cigaretter at medføre et fald i unges forbrug på 75 pct.

Det er ikke muligt at estimere, hvordan faldet fordeler sig mellem reduktion i antallet af unge, der ryger, og reduktion i mængden af cigaretter der ryges, men det vurderes, at den største reduktion vil være i antallet af personer, der ryger.

Det har ikke været muligt at finde specifikke estimater for priselasticitet i forhold til uddannelsesgruppe og arbejdsmarkedstilknnytning. Forskning på området viser dog, at personer med lav socioøkonomisk position er langt mere prisfølsomme end den generelle befolkning. Det må derfor forventes, at andelen, der stopper med at ryge eller nedsætter deres forbrug som følge af en prisstigning på cigaretter, vil være større i denne gruppe end i den generelle befolkning."

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Maria Ramskov Larsen